

Roberto Bolaño
TELEFONSKI KLICI

prevedla Veronika Rot

Za Carolino López

»Kdo lahko razume mojo grozo bolje kot vi?«

Čehov

Telefonski klici

*Sensini**

Razvoj mojega prijateljstva s Sensinijem zagotovo ni bil običajen. Takrat mi je bilo nekaj čez dvajset let in bil sem revnejši od cerkvene miši. Živel sem na obrobju Girone, v podirajoči se hiši, ki sta mi jo zapustila moja sestra in svak, ko sta se vrnila v Mehiko, in tik pred tem sem izgubil službo nočnega čuvaja v kampu blizu Barcelone, zaradi katere se je moja nagnjenost k nespečnosti še okrepila. Prijateljev skoraj nisem imel in počel nisem drugega kot pisal in hodil na dolge sprehode, ki so se začeli ob sedmih zvečer, ko sem se zbudil in je moje telo preveval občutek nekakšnega *jetlaga*, občutek biti in ne biti, občutek odmaknjenosti od vsega, kar me je obdajalo, občutek nedoločljive krhkosti. Živel sem od tega, kar sem poleti prihranil, in čeprav nisem skoraj nič zapravljjal, so moji prihranki kopneli skupaj z jesenjo. Mogoče me je to spodbudilo k sodelovanju na Nacionalnem literarnem natečaju mesta Alcoy, razpisanim za pisatelje v španskem jeziku ne glede na njihovo narodnost in kraj bivanja. Natečaj je imel tri kategorije: poezijo, kratko zgodbo in esej. Najprej sem pomislil, da bi se potegoval pri poeziji, toda da bi poslal v boj z levi (ali pa s hijenami) tisto, kar sem počel najbolje, se mi je zdelo nespodobno. Zatem sem pomislil, da bi sodeloval z esejem, ko pa so mi poslali pogoje, sem ugotovil, da bi ta moral govoriti o Alcoyu, o njegovi pokrajini, njegovi zgodovini, njegovih pomembnih ljudeh, njegovi projekciji za prihodnost, in to je presevalo moje zmožnosti. Tako sem se torej odločil, da se preizkusim v kratki zgodbi, in sem

12
13

* Ta kratka zgodba je prejela nagrado mesta San Sebastián, ki jo podeljuje Fundación Kutxa.

poslal tri kopije najboljše kratke zgodbe, kar sem jih imel (nisem jih imel veliko), ter se lotil čakanja.

Ko so razglasili dobitnike nagrad, sem delal kot prodajalec na sejmu rokodelskih izdelkov, kjer čisto nihče ni prodajal nič ročno izdelanega. Prejel sem tretjo pohvalo žirije in deset tisoč pezet, ki mi jih je Mestna občina Alcoy zvesto izplačala. Kmalu zatem sem dobil knjigo, v njej je mrgolelo pravopisnih napak, z zmagovalno kratko zgodbo in s šestimi finalistkami. Seveda je bila moja zgodba boljša od tiste, ki je odnesla glavno nagrado, kar me je spodbudilo k temu, da sem preklel komisijo in si rekel, da je konec koncev vedno tako. Resnično pa me je prese-netilo, da sem v isti knjigi naletel na Luisa Antonia Sensinija, argentinskega pisatelja, drugega finalista, s kratko zgodbo, v kateri je pripovedovalec odpotoval na podeželje, tam pa mu je umrl sin, oziroma z zgodbo, v kateri je pripovedovalec odpotoval na podeželje, ker mu je v mestu umrl sin, to ni bilo povsem jasno, dejstvo je, da je na podežlju, v ravninski in jalovi pokrajini, pripovedovalčev sin še naprej umiral, skratka, zgodba je bila klavstrofobična, zelo v Sensinijevem slogu, odvijajoča se v tistih prostranih Sensinijevih geografskih prostorih, ki se nepričakovano zmanjšajo, dokler niso nič večji od krste, in boljša od zmagovalne zgodbe in od tiste, ki je prejela prvo pohvalo žirije, in vsekakor tudi boljša od tistih, ki so dobile tretjo, četrto, peto in šesto pohvalo žirije.

Ne vem, kaj me je spodbudilo, da sem Mestno občino Alcoy prosil za Sensinijev naslov. Prebral sem enega njegovih romanov in nekaj njegovih kratkih zgodb v latinsko-ameriških revijah. Roman je bil eden tistih, ki pritegnejo bralce. Naslov mu je bilo *Ugarte* in je pripovedoval o izbranih epizodah iz življenja Juana de Ugarteja, uradnika v kraljevi koloniji Río de la Plata konec 18. stoletja. Ne-

kateri kritiki, še posebno španski, so nad njim odmahnili, češ da gre za kolonialnega Kafko, toda roman si je počasi priboril svoje bralce, in ko sem naletel na Sensinija v zbirki kratkih zgodb občine Alcoy, je imel *Ugarte* v različnih kotičkih Amerike in Španije posejane svoje maloštevilne, a strastne bralce, medsebojne prijatelje ali pa neosnovane sovražnike. Sensini je seveda imel še druge knjige, objavljene v Argentini ali pa pri propadlih španskih založbah, in je pripadal tisti vmesni generaciji pisateljev, rojenih v dvajsetih letih, za Cortázarjem, Bioyem, Sabatom, Mujico Láinezom, katere najbolj znani predstavnik (vsaj takrat, vsaj zame) je bil Haroldo Conti, ki je izginil v enem izmed taborišč diktature Videle in njegovih privržencev. Od te generacije (čeprav je imenovati jih generacija morda pretirano) ni dosti ostalo, vendar pa ne zaradi pomanjkanja genialnosti ali nadarjenosti; ti občudovalci Roberta Arlta, novinarji in profesorji in prevajalci, so v nekem smislu napovedali, kaj bo prišlo za njimi, in to so napovedali na svoj otožni in skeptični način, ki je na koncu vse pogoltnil.

Meni so bili všeč. V nekem daljnem obdobju svojega življenja sem prebral dramska dela Abelarda Castilla, kratke zgodbe Rodolfa Walsh (tako kot Conti žrtev diktature), kratke zgodbe Daniela Moyana, razdrobljeno in pomanjkljivo čtivo, ki so ga ponujale argentinske ali mehiške ali pa kubanske revije, knjige, najdene v knjigarnah starega D. F.-ja, piratske antologije buenosaireške literature, verjetno najboljše literature v španskem jeziku tega stoletja, literature, katere del so bili in ki se je odmikala od Borgesove in Cortázarjeve, literature, ki sta jo Manuel Puig in Osvaldo Soriano kmalu pustila za seboj, pa vendar je bralcu ponujala zgoščene, inteligentne knjige, vzbujajoče zarotništvo in veselje. Moj najljubši, o tem ni nobenega dvoma, je bil Sensini, in v nekem smislu žalostno, po drugi

strani pa laskavo dejstvo, da sem nanj naletel na provincialnem literarnem natečaju, me je spodbudilo, da sem poskušal navezati stik z njim, ga pozdraviti, mu povedati, kako ljub mi je.

In res mi je Mestna občina Alcoy hitro poslala njegov naslov, živel je v Madridu, in nekega večera sem mu po večerji ali po kosilu ali pa po prigrizku napisal dolgo pismo, v katerem sem govoril o *Ugarteju*, o njegovih kratkih zgodbah, ki sem jih prebral v revijah, o sebi, o svoji hiši na obrobju Girone, o literarnem natečaju (posmehoval sem se zmagovalcu), o čilski in argentinski politični situaciji (še vedno sta se s trdo roko ohranjali na oblasti obe diktaturi), o Walshevih kratkih zgodbah (on mi je bil poleg Sensinija drugi najljubši), o življenju v Španiji in o življenju na splošno. V nasprotju s svojim pričakovanjem sem komaj teden dni zatem prejel njegovo pismo. Začel je z zahvalo za moje pismo, rekel, da so iz Alcoya tudi njemu poslali knjigo z nagrajenimi zgodbami, da pa, nasprotno od mene, on še ni našel časa (čeprav je kasneje, ko se je vrnil k tej temi, rekel, da ni našel *prave volje*), da bi preletel zmagovalno zgodbo in finalistke, čeprav je v teh dneh prebral mojo in se mu je zdela dobra, »zgodba prve klase«, je napisal, še vedno hranim pismo, obenem pa me je spodbudil k vztrajanju, vendar ne, kot sem sprva razumel, k vztrajanju pri pisanju, temveč k vztrajanju pri natečajih, kar bo, tako mi je zagotovil, storil tudi sam. Takoj zatem me je vprašal po literarnih natečajih, ki se »najavljajo na obzoru«, in me prosil, naj mu, takoj ko bom za kakšnega izvedel, sporočim. V zameno mi je pošiljal pogoje dveh natečajev za kratko zgodbo, enega v Plasencii in drugega v Ēciji, vredna 25.000 in 30.000 pezeta, podatke o njih je dobival iz časopisov in madridskih revij, katerih že sam obstoj je bil zločin ali pa čudež, odvisno. Za oba natečaja

sem še imel čas za prijavo in Sensini je svoje pismo končal precej navdušeno, kot da bi bila oba na startni črti dolge, a tudi težke in nesmiselne dirke. »Pogum, in na delo,« so bile njegove besede.

Spominjam se, da sem pomislil: kakšno čudno pismo, spominjam se, da sem znova prebral nekaj odlomkov iz *Ugarteja*, v tistih dneh so se na trgu pred kinodvorano v Gironi pojavile stojnice s knjigami, ljudje, ki so postavili svoje štante okoli trga, so ponujali predvsem neprodane zaloge, *stock* založb, ki so pred kratkim bankrotirale, knjige o drugi svetovni vojni, ljubezenske romane in kavbojke, zbirke razglednic. Na eni od stojnic sem našel knjigo Sensinijevih kratkih zgodb in jo kupil. Knjiga je bila kot nova – dejansko je *bila* nova, bila je med tistimi knjigami, ki jih založbe, ko se z njimi noče opeči nobena knjigar- na več, noben distributer, po nižji ceni prodajo edinim, ki prodajajo tako zalogo, to je uličnim prodajalcem, in tisti teden je bil Sensinijev teden v vseh pogledih. Ali sem že neštetoč prebiral njegovo pismo ali pa listal *Ugarteja*, ko pa sem si zaželel akcije, novosti, sem bral njegove zgodbe. Te, čeprav so obravnavale raznoliko paleto tem in situacij, so se običajno dogajale na podeželju, v pampi, to so bile zgodbe, ki se jim je včasih reklo zgodbe o gavčih. Se pravi, zgodbe o oboroženih možeh, običajno nesrečnih in samotarskih, ali pa o možeh, ki so se zbirali v zelo posebno družbo. Če je bil *Ugarte* hladen, napisan z nevrokirurško natančnostjo, so te kratke zgodbe prekipevale od topline, odvijale so se v pokrajinah, ki so se neskončno počasi oddaljevale od bralca (in včasih *skupaj* z bralcem), v njih pa so nastopali pogumni in neustrašni junaki.

Na natečaju Plasencie mi ni uspelo sodelovati, na tistem Éciji pa sem. V trenutku, ko sem izvode svoje kratke zgodbe (pod psevdonimom Aloysius Acker) oddal na pošti, mi

je postalo jasno, da se bodo stvari, če bom zgolj čakal na rezultat, le še poslabšale. Zato sem se odločil, da poiščem še kakšen natečaj in obenem tako ugodim tudi Sensinijevi prošnji. V naslednjih dneh sem, kadar sem se odpravil v Girono, ure in ure brskal po starih časopisih in iskal objave natečajev: v nekaterih so bili v kolumni poleg družabne kronike, v drugih so bili stisnjeni med dnevnimi dogodki in športom, v najresnejšem časopisu so bili umeščeni med vremensko napoved in osmrtnice, nobeden, jasno, pa jih ni dal na kulturne strani. Odkril sem tudi revijo mestne uprave *Generalitat*, v kateri so bili med štipendijami, izmenjavami, oglasi za delo in podiplomskimi študiji stisnjeni tudi oglasi za literarne natečaje, večina za katalonsko področje in katalonsko govoreče pisatelje, vendar pa ne vsi. Kmalu sem imel v rokah tri natečaje, na katerih bi lahko s Sensinijem sodelovala, in napisal sem mu pismo.

Kot običajno sem odgovor dobil s povratno pošto. Sensinijevo pismo je bilo kratko. Odgovoril je na nekaj mojih vprašanj, večina se jih je nanašala na mojo pred kratkim kupljeno zbirko njegovih kratkih zgodb, priložil pa jim je tudi fotokopije pogojev še treh natečajev za kratko zgodbo, enega od njih so razpisovale Državne železnice, in to z bogato glavno nagrado in desetimi finalisti po 50.000 pezet na glavo, kot je dobesedno napisal, in še, da tisti, ki ne sodeluje, ne more zmagati, poizkusiti ni greh. Odgovoril sem mu, da nimam toliko zgodb, da bi lahko sodeloval na vseh šestih odprtih natečajih, predvsem pa sem se poskušal dotakniti drugih tem, pismo mi je ušlo iz rok, govoril sem mu o potovanjih, izgubljenih ljubeznih, o Walshu, Contiju, Franciscu Urondu, vprašal sem ga po Gelmanu, ki ga je brez dvoma moral poznati, po delčkih sem mu izpovedal svojo zgodbo, ko se pogovarjam z Argentinci,

se zapletem v tango in v blodnjak, nam Čilencem se to rado zgodi.

Sensinijev odgovor je bil hiter in obširen, vsaj glede produkcije in natečajev. Na listu, v strnjenih vrsticah brez razmika popisanem na obeh straneh, je predstavil nekakšno splošno strategijo glede provincialnih literarnih nagrad. Govorim iz izkušenj, je rekel. Pismo se je začelo s slavospevi tem natečajem (nikoli mi ni uspelo izluščiti, ali je mislil resno ali se je šalil), temu viru zaslužka, ki pripomore k prebujanju skozi vsakdan. Ko je govoril o pokroviteljih, mestnih občinah in bankah, jih je nazival s »ti dobri ljudje, ki verjamejo v literaturo« ali pa »ti željni bralci pod rahlo prisilo«. Ni pa si delal nobenih iluzij glede razgledanosti teh »dobrih ljudi«, bralcev, ki naj bi jim bile te neopazne antologije domnevno (ali pa tudi ne) namenjene. Vztrajal je, naj sodelujem pri čim več natečajih, čeprav je kot previdnostni ukrep predlagal, naj svojim zgodbam spreminjam naslove, če se bom z eno in isto prijavil na različne natečaje v istem časovnem obdobju. Kot primer mi je dal svojo kratko zgodbo »Ob zori«, te sicer nisem poznal, ki jo je kot v nekakšnem poizkusu poslal na različne literarne natečaje, kot kakšnega morskega prašička, ki naj bi preizkusil učinke novega cepiva. Na prvi natečaj, najbolje plačani, je »Ob zori« šla kot »Ob zori«, na drugi natečaj jo je prijavil z naslovom »Gavči«, za tretji natečaj jo je poimenoval »V drugi pampi«, za zadnjega pa »Brez obžalovanja«. Zmagal je na drugem in na zadnjem in z denarjem od obeh nagrad je lahko plačal najemnino za mesec in pol, v Madridu so cene astronomsko visoke. Seveda ni nihče ugotovil, da sta »Gavči« in »Brez obžalovanja« ena in ista kratka zgodba z različnima naslovoma, čeprav seveda vedno obstaja tveganje, da kakšen sodnik iz komisije sodi v različnih knjižnih ringih, gre namreč za

edinstven poklic v Španiji, ki ga zagrenjeno opravlja plejada drugorazrednih pisateljev in pesnikov ali pa некоč v preteklosti nagrajenih avtorjev. Literarni svet je strašen in smešen obenem, je dejal. In dodal, da niti večkratno srečanje z istimi sodniki dejansko ne pomeni nevarnosti, kajti ti običajno poslanih del sploh ne berejo ali pa jih preberejo le napol oziroma zgolj površno preletijo. Povrhu vsega pa, je dejal, kdo bi lahko trdil, da »Gavči« in »Brez obžalovanja« nista dve različni kratki zgodbi, katerih razlika je ravno v naslovu. Podobni, celo zelo podobni, vendar različni. Pismo se je končalo s poudarkom, da bi bilo idealno početi kaj drugega, na primer živeti in pisati v Buenos Airesu, o tem ni niti najmanj dvomil, a resničnost je resničnost, in človek je prisiljen služiti za *fržou* (ne vem, ali v Argentini fižolu rečejo *fržou*, v Čilu ja) in da je trenutno to najboljša možnost. Kot da bi se sprehajal po španskem ozemlju, je rekel. Kmalu bom imel šestdeset let, počutim pa se, kot bi jih imel petindvajset, je pridal na koncu pisma ali pa morda v pripisu. Sprva se mi je izjava zdela žalostna, ko pa sem jo prebral drugič ali tretjič, sem dojel, da me je s tem pravzaprav spraševal: koliko let imaš pa ti, fante? Moj odgovor, tega se spominjam, je bil takojšen. Povedal sem mu, da imam osemindvajset let, tri več kot on. Tisto jutro mi je bilo, kot bi znova občutil, če že ne srečo, pa zagotovo voljo, voljo, ki je bila močno podobna veselju, veselje, ki je bilo močno podobno spominu.

Nisem se posvetil, kot mi je priporočal Sensini, natečajem za kratke zgodbe, čeprav sem sodeloval na tistih, ki sva jih skupaj izbrskala. Zmagal nisem na nobenem, Sensini je uporabil svojo zvijačo na natečaju Don Benita in Écije, in to z zgodbo, ki ji je bilo v izvirniku naslov »Sablje«, v Éciji »Dva meča« in v Don Benitu »Najgloblja rana«. Na natečaju državnih železnic pa je prišel med fi-

naliste, kar mu je poleg denarja prineslo tudi brezplačno letno vozovnico za proge državne železnice Renfe.

Sčasoma sem izvedel več o njem. Živel je v stanovanju v Madridu s svojo ženo in s hčerko edinko, staro sedemnajst let, ki ji je bilo ime Miranda. Njegov drugi otrok, sin iz prvega zakona, je bil izgubljen nekje v Latinski Ameriki, tako je vsaj hotel verjeti. Ime mu je bilo Gregorio, imel je petintrideset let, bil je novinar. Včasih mi je Sensini pripovedoval o svojih poizvedovanjih pri dobrodelnih organizacijah in ustanovah za človekove pravice Evropske unije, da bi izvedel, kje se nahaja Gregorio. V teh primerih so bila njegova pisma moreča, enolična, kot da bi z opisovanjem birokratskih blodnjakov izganjal lastne strahove. Od Gregoria sem se odselil, ko je bilo dečku pet let, mi je povedal v nekem pismu. Nič drugega ni dodal, jaz pa sem videl Gregoria pri petih letih in videl sem Sensinija, kako piše v redakciji časopisa, in vse je bilo neizogibno. Začudilo me je tudi ime in prišel sem, ne vem, zakaj, do sklepa, da gre za nekakšno nezavedno počastitev Gregorja Samse. Tega mu seveda nikoli nisem povedal. Ko je Sensini pripovedoval o Mirandi, pa je postal vedrejši, Miranda je bila mlada, z veliko žlico je zajemala svet, njena radovednost je bila nenasitna, povrhu vsega pa je bila lepa in pridna, je govoril. Podobna je Gregoriju, je pisal, le da je Miranda ženska (očitno) in ji ni bilo treba izkusiti tistega, kar je moral moj starejši sin.

Postopoma so Sensinijeva pisma postajala daljša. Živel je v brezdušnem predelu Madrida, v stanovanju z dvema spalnicama, z dnevno sobo z jedilnico, s kuhinjo in kopalnico. Dejstvo, da imam na razpolago več prostora kot on, se mi je zdelo nenavadno in zatem celo nepravilno. Sensini je pisal v jedilnici, ponoči, ko »gospa in hčerka že spita«, in je zelo veliko kadil. Njegovi prihodki so prihajali od ne-

kakšnih nedoločnih založniških poslov (mislim, da je lektoriral prevode) in od zgodb, ki jih je pošiljal na natečaje v provincah. Občasno je dobil kakšen ček od svojih številnih objavljenih knjig, toda založbe so se rade naredile pozabljive ali pa so bankrotirale. Edina knjiga, ki mu je še prinašala dobiček, je bil roman *Ugarte*, katerega avtorske pravice je urejala neka založba iz Barcelone. Živel je, to mi je kmalu postalo jasno, v revščini, ne v hudi revščini, vendar pa v revščini spodnjega srednjega razreda, osiromašenega in poštenega srednjega sloja. Njegova žena (ki se je ponašala z nenavadnima imenom in priimkom Carmela Zajdman) je občasno delala pri različnih založbah in dajala privat inštruirala angleščino, francoščino in hebrejščino, čeprav je bila več kot enkrat prisiljena delati tudi kot čistilka. Hčerka se je posvečala le študiju in kmalu naj bi se vpisala na univerzo. V enem od svojih pisem sem Sensinija vprašal, ali se bo tudi Miranda posvetila literaturi. V svojem odgovoru je rekel: ne, za božjo voljo, dekle bo študiralo medicino.

Neke noči sem mu pisal in ga prosil za družinsko fotografijo. Šele ko sem pismo oddal na pošto, sem si priznal, da sem v resnici želel spoznati Mirando. Teden dni zatem sem dobil fotografijo, zagotovo posneto v parku Retiro, na kateri sta bila starec in ženska srednjih let, poleg njiju pa dekle ravnih las, vitko, visoko in prsato. Starec se je srečno smehljaj, ženska srednjih let je gledala dekletu v obraz, kot bi ji nekaj govorila, Miranda pa je strmela v fotografa z resnostjo, ki se mi je zdela ganljiva in vznemirljiva. Poleg fotografije mi je poslal še fotokopijo neke druge fotografije. Na njej je bil moški približno moje starosti, izrazitih potez, tankih ustnic, visokih ličnic, širokega čela, zagotovo visok in krepak moški, ki je gledal v fotoaparatus (šlo je za ateljejsko fotografijo) samozavestno in morda

kanček nepotrpežljivo. To je bil Gregorio Sensini, preden je izginil, star dvaindvajset let, se pravi precej mlajši, kot sem bil takrat jaz, vendar pa izžarevajoč zrelost, ki ga je delala starejšega.

Dolgo časa sta bili fotografija in fotokopija na moji delovni mizi. Včasih sem si ju dolgo ogledoval, včasih sem ju odnesel s seboj v spalnico in ju gledal, dokler nisem zaspal. V svojem pismu me je Sensini prosil, naj jim tudi jaz pošljem svojo fotografijo. Nobene nove nisem imel, zato sem se odločil, da se grem fotografirat v fotografsko kabino na postaji, v tistih letih je bila to edina fotografska kabina v vsej Gironi. Toda fotke, ki sem si jih naredil, mi niso bile všeč. Samemu sebi sem se zdel grd, suh, slabo postrizen. Zato sem iz dneva v dan odlagal odgovor s priloženo fotografijo in vsak dan zapravil več denarja v fotokabini. Nazadnje sem naključno izbral eno, jo vtaknil v kuverto in mu jo poslal. Odgovora dolgo ni bilo. Spominjam se, da sem v vmesnem času napisal zelo dolgo in zelo slabo pesem, polno glasov in obrazov, ki so se zdeli različni, bil pa je le en in isti, in to obraz Mirande Sensini, in da mi je, ko sem ga končno lahko prepoznal, ga poimenoval, ji rekel, Miranda, jaz sem dopisovalski prijatelj tvojega očeta, ona obrnila hrbet in stekla, da bi našla svojega brata Gregorja Samsa, stekla, da bi se srečala z očmi Gregorja Samse, lesketajočimi se na dnu mračnega hodnika, kjer so se skoraj nezaznavno premikali temni omoti latinskoameriškega terorja.

Odgovor je bil dolg in vljuden. Rekel je, da sem se Carmeli in njemu zdel simpatičen, tak, kakršnega sta si me predstavljala, malce preveč suh mogoče, vendar pa čeden, in da jima je bila zelo všeč razglednica z gironsko katedralo, ki bi jo rada v kratkem videla na lastne oči, da se le nekoliko izvlečeta iz nekih družinskih in denarnih težav.

Iz pisma je bilo razumeti, da me bosta ne le obiskala, temveč da bosta pri meni tudi prenočila. Istočasno pa sta mi tudi ponujala svoje gostoljubje, če bi želel priti v Madrid. Stanovanje je revno, pa tudi čisto ni, je napisal Sensini, posnemajoč nekega slavnega gavča iz komikov, ki je bil zelo priljubljen v Čilu in Argentini na začetku sedemdesetih. O svojem literarnem delu ni rekel ničesar. Tudi o natečajih ni govoril.

Sprva sem nameraval svojo pesem poslati Mirandi, po številnih dvomih in omahovanjih pa sem si premislil. Meša se mi, sem pomislil, če pošljem tole Mirandi, bo konec Sensinijevih pisem, in to z vso pravico na tem svetu. Zato ji je nisem poslal. Nekaj časa sem se še ukvarjal z iskanjem razpisov natečajev. V nekem pismu mi je Sensini napisal, da se boji, da mu zmanjkuje niti. Napačno sem si razlagal njegove besede, razumel sem, da mu zmanjkuje literarnih natečajev, kamor bi lahko poslal svoje zgodbe.

Vztrajal sem, naj prideta v Girono. Rekel sem jima, da imata s Carmelo na razpolago mojo hišo, nekaj dni sem se celo trudil s čiščenjem, pometanjem, pomivanjem in brisanjem prahu po sobah, prepričan (popolnoma neosnovano), da bodo vsi trije z Mirando vsak čas prišli. Prepričeval sem ga, da mora, ker ima brezplačno letno vozovnico za Renfe, pravzaprav kupiti le dve vozovnici, eno za Carmelo in drugo za Mirando, in da ima Katalonija veliko čudovitih stvari, ki jih lahko ponudi popotnikom. Govoril sem o Barceloni, o Olotu, o Costa Bravi, o lepih dneh, ki jih bomo zagotovo preživeli skupaj. V dolgem pismu, s katerim mi je odgovoril, da bi se mi zahvalil za moje povabilo, me je Sensini obvestil, da se trenutno ne morejo premakniti iz Madrida. Pismo je bilo, in to prvič, zmedeno, čeprav je nekje na sredini začel govoriti o nagradah (mislim, da je dobil še eno) in me spodbujati, naj ne obupam in naj še